

3.3. Vývoj klasifikovaných úvěrů

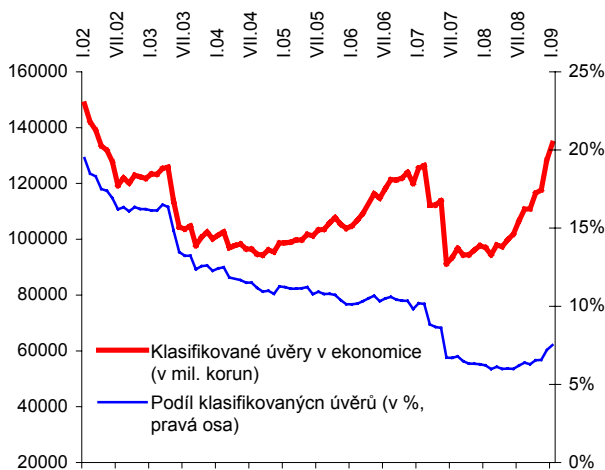
- **Od poloviny roku 2008 stoupá objem rizikových (klasifikovaných) úvěrů**

V roce 2008 došlo také v ekonomice, kromě ztráty tempa poskytování úvěrů, ke zvyšování objemu úvěrů rizikových (tzv. klasifikovaných) odstupňovaných do kategorií podle výše rizika, které podstupuje úvěrující banka.

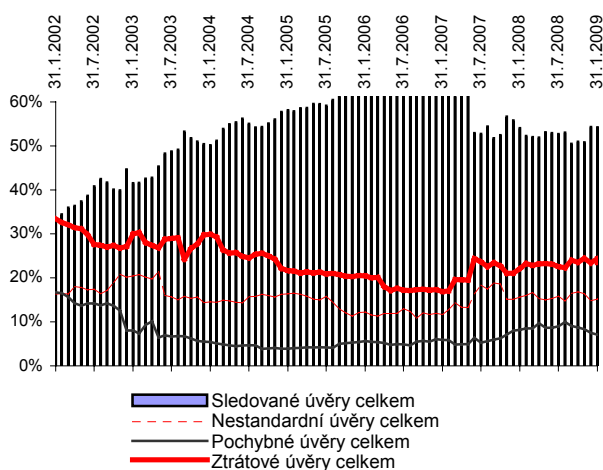
Ke zvýšení objemu úvěrů klasifikovaných jako úvěry s jistým stupněm rizika (v kategoriích „sledované, nestandardní, pochybné a ztrátové“) došlo v ekonomice poprvé od počátku roku 2002. Následujících šest let do poloviny roku 2008 totiž jejich podíl na celkových úvěrech klesal.

Zatímco na počátku roku 2002 byla ohrožených úvěrů v uvedené klasifikaci téměř pětina (19,5 %) všech korunových úvěrů v ekonomice a do poloviny roku 2008 klesly na pouhých 6 %, v prosinci 2008 už činily 7,2 % a v únoru 2009 pak 7,6 % celkových korunových úvěrů poskytnutých bankami.

Graf č. 33 Klasifikované úvěry v ekonomice
(korunové, v mil. korun, podíl na úvěrech celkem v %)

Graf č. 34 Podíl skupin rizikových úvěrů na rizikových úvěrech celkem
(v %, korunové úvěry)

Pramen: ČNB, vlastní propočty

- **Klasifikované úvěry za všechna odvětví stouply ze 109 mld. korun v lednu 2008 na prosincových 155 mld.**

Růst klasifikovaných úvěrů v roce 2008 byl v úhrnu za všechna odvětví výrazný – jestliže koncem ledna činil rizikový objem korunových úvěrů vč. úvěrů v cizí měně 109 mld. korun, v závěru roku už 155 mld. korun.

Průmysl se koncem roku 2008 podílel na celkovém objemu klasifikovaných úvěrů v ekonomice zhruba 44,4 mld. korun, tj. z 28,6%, přičemž v polovině roku jen z 22,7 %. To byl také vůbec nejnižší podíl průmyslu na objemu rizikových úvěrů za všechna odvětví od roku 2002, odkdy jsou v této podobě klasifikované úvěry sledovány ČNB.

Za pouhých šest měsíců, od června do prosince 2008, stoupl objem klasifikovaných úvěrů v průmyslu o 18,7 mld. korun, přičemž na tomto přírůstku participoval téměř 11 miliardami zpracovatelský průmysl a výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody 6,9 mld. korun.

- **V průmyslu byly koncem roku 2008 v riziku úvěry za 44,4 mld. korun, jen za druhé pololetí stouply o 18,7 mld. korun**

Z grafu č. 35 je také patrné, že přibližně do poloviny roku 2007 určoval celkový podíl průmyslu na rizikových úvěrech zpracovatelský průmysl (ve druhé polovině roku 2007 téměř výhradně). V závěru roku 2008 však banky ohodnotily výrazně vyšší rizikem úvěry v odvětví těžby nerostných surovin, které stouply – i při nízkých objemech – oproti stavu z poloviny roku 2008 zhruba 2,5krát (z 0,6 mld. korun na 1,5 mld. korun).

Především však se až dvacetkrát zvýšil objem rizikových úvěrů ve výrobě a rozvodu

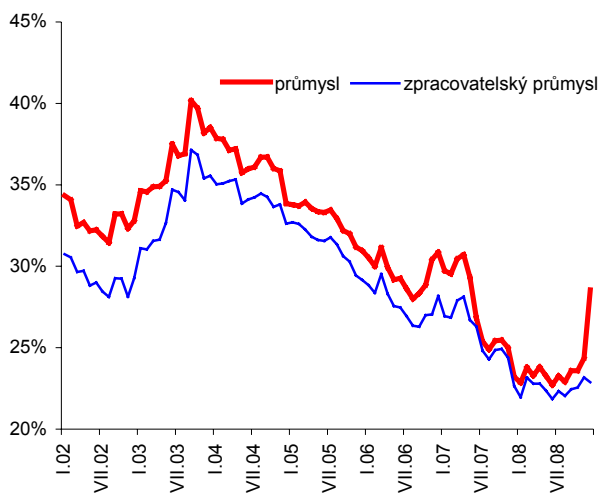
elektřiny, plynu a vody, a to z 0,4 mld. korun v polovině roku 2008 na 7,3 mld. korun v prosinci. Je zřejmé, že zde hrál roli „předkonkurzní“ stav významného moravského distributora energie, úvěrovaného ve velkém objemu třetí největší bankou v ČR.

- **Výrazný nárůst objemu klasifikovaných úvěrů v energetice, z 0,4 mld. v lednu na prosincových 7,3 mld. korun**

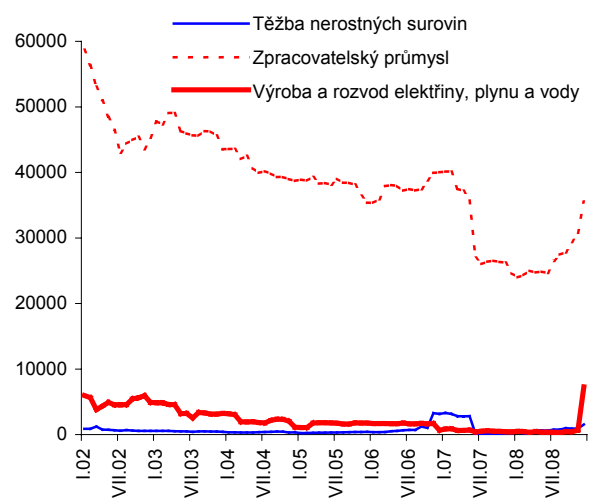
Přestože relativní čísla ukazují na silnou dynamiku rizikových úvěrů v těchto dvou průmyslových odvětvích, zpracovatelský průmysl jako zdaleka váhově nejsilnější sice zaznamenal ve srovnání s nimi během šesti měsíců růst klasifikovaných úvěrů „jen“ o 44 %, což ale znamenalo v objemu 10,9 mld. korun. Ty byly rozdílem 35,6 mld. korun rizikových úvěrů ve stavu z konce roku 2008 a 24,7 mld. korun z konce června 2008.

Nejnižší objem klasifikovaných úvěrů vykázal zpracovatelský průmysl v lednu 2008 (24 mld. korun).

Graf č. 35 Podíl na klasifikovaných úvěrech všech odvětví (v %)

Graf č. 36 Klasifikované úvěry v odvětvích průmyslu (v mil. korun, korunové vč. cizích měn)

Pramen: ČNB, vlastní propočty

- **Klasifikované úvěry rostly rychleji (+30 %) než úvěry celkem (+16 %)**

Za rok 2008 stouply klasifikované úvěry v odvětvích (korunové vč. cizích měn) o 46,6 mld. korun, tj. o 30 %, ale úvěry celkem ve srovnatelném vyjádření se zvýšily o 291,7 mld. korun, tj. pouze o 16,4 %. Klasifikované úvěry tak rostly rychleji než úvěry celkem.

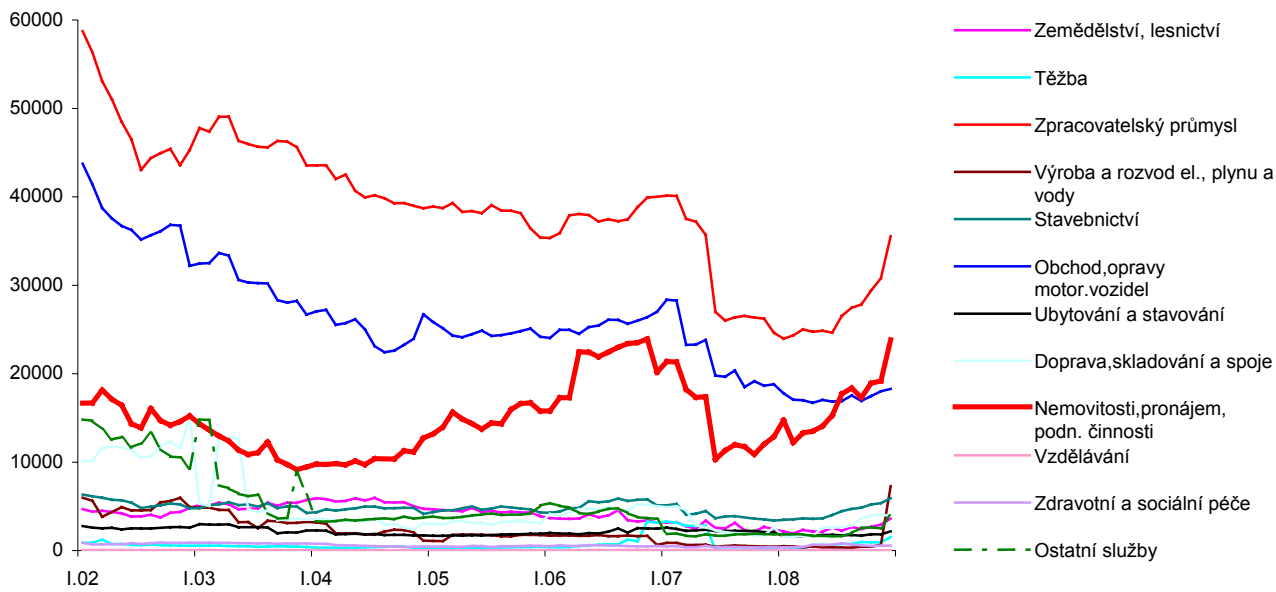
Jejich nejvyšší růst v absolutním vyjádření vykazalo odvětví Nemovitosti, pronájem a služby pro podniky (ze 14 mld. na 24 mld. korun) a zpracovatelský průmysl (z 24 mld. na 36 mld. korun).

- **Nejvíce, o 10, resp. 12 mld. korun stouply úvěry v Nemovitostech, pronájmu, službách pro podniky a také ve zpracovatelském průmyslu; nejvyšší relativní podíl 16,4 % má stavebnictví**

V relativním vyjádření, tj. poměr klasifikovaných úvěrů k úvěrům celkem pro jednotlivá odvětví v ekonomice pak vychází, že klasifikované úvěry v průmyslu koncem roku 2008 činily 13,8 % celkového objemu úvěrů poskytnutých průmyslu. Bylo to více než průměr za všechna odvětví (7,5 %).

Nejvyšší podíl klasifikovaných úvěrů na úvěrech celkem mělo koncem roku 2008 stavebnictví (16,4%) a ubytování a stravování (165,2 %). Nejméně rizikových úvěrů v poměru ke svému stavu úvěrů bylo v lesnictví (1 %), finanční zprostředkování (1,6 %). Seskupení Nemovitosti, pronájem a podnikatelské činnosti mělo - i přes nominálně vysoké objem klasifikovaných úvěrů - poměr rizikových půjček ke svým celkovým úvěrům také relativně nízký (4 %), což plyne z vysokého stavu úvěrů poskytnutých těmito činnostmi.

Graf č. 37: Vývoj objemu klasifikovaných úvěrů v odvětvích (v mil. korun)

Pramen: ČNB